

вело съ цѣль да се осигури гърба на Дибича, слѣдъ като мине Балкана.

Месемврия е била бомбардирана откъмъ морето и е пострадала значително. Събореното кубе на една отъ черквитѣ му и до днесъ свидѣтелствува за тая канонада. По сухо бомбардиранъ отъ генер. Рота, градътъ изгубва срѣдне-вѣковната си врата и кулата надъ нея. Когато Дибичъ влѣзълъ въ него, градътъ билъ пълненъ съ срутини.

Анхиало е билъ взетъ само съ една фрегата. Въ началото на Юлий (1829 г.) тукъ се е намиралъ адмиралскиятъ корабъ

Споредъ английския капитанъ Alexander, руската флота е дошла въ Созополъ на 27 II 1829 г., а *командантъ* на града е билъ Халилъ паша.

Споредъ Belmont, защитникъ на край-морскитѣ градове е билъ Абдулъ Рахманъ паша, разбитъ отъ руситѣ при Бургасъ. По Alexander, тукъ се сражавалъ Хюсеинъ, паша срѣщу адмирала *Куманинъ*¹⁾.

Мънастирътъ *Св. Анастасия* въ Бургаския заливъ е билъ укрѣпенъ, но команданта му е знаелъ, че руситѣ непрѣмънно ще побѣдятъ и се прѣдалъ. Тоя турчинъ билъ убѣденъ че Аллаха ще накаже турцитѣ, задѣто си промѣнили дрѣхитѣ²⁾.

Руситѣ, слѣдъ падането на Шуменъ, запжтени вече къмъ балканскитѣ проходи, отслужватъ литургия въ лагера си и потеглятъ за „Румелия“ подъ маршалството на *Дибичъ*. Прѣдъ него сж вървѣли генералитѣ *Ротъ* и *Рюдигеръ* — първия по посока за Месемврия, а втория — къмъ Айтосъ. На 7-й юли тѣ стигатъ при прохода *Дервишъ Иованъ*, дѣто укрѣпенитѣ турци сж били разбити отъ Ротъ. На 8-ий той стига въ с. *Арнаутларъ*, а при с. *Аспросъ*, което било *българско*, селенитѣ го посрѣщатъ съ кръсть. Турцитѣ избѣгватъ къмъ Месемврия и Бургасъ. *Ротъ* ги прѣслѣдва и взема Месемврийскитѣ редути. Команданта на града, *Османъ Паша*, се прѣдава съ 2000 души, 12 топа и 10 знамена. На 11-ий, руситѣ, на пжть за Анхиало, се разполагатъ при селата

¹⁾ И до днесъ нѣма едно пълно съчинение по тая интересна война. Даннитѣ сж на мѣста проиворѣчиви, а отъ всички литератури най-слаба за тая война е руската. Най подробни и достовѣрни сж свѣденията на прочутия *Moltke*, който е билъ ангажиранъ при Дибича. Най-вече съ неговитѣ данни ще си служимъ:

Moltke Der Russisch - Türkisch Feldzug in der Europ. Türkei, 1854, или *The Russians in Bulgaria and Rumelia in 1828 and 1829*, London, 1854. Ср. хубавата реценция въ *The Ebinburg Review*, July 1854, № 203, p. 264 — 303; еднакво добъръ е труда на английския полковникъ, отъ артилерията, сжщо очевидецъ *Chesney. Russ-Turk War*, стр. 1854.

²⁾ *Alexandre J. Travels to the seat of war in the east through Russia and the Crimea in 1829* London, 1830, p. 52.